

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/227076,Polscy-partyzanci-rozbili-ubeckie-wiezienie-w-centrum-Kielc.ht](https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/227076,Polscy-partyzanci-rozbili-ubeckie-wiezienie-w-centrum-Kielc.html)
ml

27.02.2026, 00:15

Polscy partyzanci rozbili ubeckie więzienie w centrum Kielc

Sierpień 1945 roku. Na ziemiach polskich pod osłoną Armii Czerwonej i NKWD instalują się komuniści. Terrorem zaprowadzają swoje porządki. Więzienie UB w Kielcach jest jednym z wielu, w którym przetrzymywani są żołnierze niepodległościowego podziemia. W nocy z 4 na 5 sierpnia polscy partyzanci przynieśli wolność 354 uwięzionym. Atak dokonany w centrum wojewódzkiego miasta zakończył się pełnym sukcesem!

05.08.2026

Antoni Heda ps. „Szary”

Rozbicie ubeckiego więzienia było najśłynniejszą operacją wojskową Antoniego Hedy „Szarego” (na zdjęciu) – legendarnego żołnierza podziemia niepodległościowego na Kielecczyźnie.

Do ataku przystąpiło ok. 200 partyzantów, uzbrojonych w ok. 20 karabinów maszynowych, ok. 130 pistoletów maszynowych, 50 karabinków, 3 piaty, granaty oraz materiały wybuchowe.

W raporcie UB po rozbiciu więzienia relacjonowano: „Obrzucając granatami i ostrzeliwując z karabinów maszynowych dwóch żołnierzy wartowników, raniąc ich ciężko, w ten sposób oczyścili sobie drogę do bramy głównej. Następnie działami przeciwpancernymi rozbili bramę główną (...). Pierwsza część reakcjonistów wdarła się przez bramę rozbity dynamitem i wysadzała drzwi (...). Następnie wysadzając dynamitem kraty, na oddziałach dobijali się do cel, zaś drzwi w celach wysadzali dynamitem i łupkami drzewa (...) Razem cel było 56, w czym pozostały cztery cele, z reszty cel zostali więźniowie rozpuszczeni i zabrali ich ze sobą reakjoniści. Walka trwała, pomiędzy reakjonistami a obsługą więzienia, 1 [godzinę] 30 min [ut]”.

Po latach „Szary” wspomniał: „Robota z wysadzaniem cel odbywała się powoli, gdyż trzeba było zachować dużą ostrożność, żeby nie ucierpieli uwalniani (...) Zdarzało się, że znajdującym się w celach naszym kolegom wrzucaliśmy przez okno ładunek, żeby sami od wewnątrz wysadzali zamki w drzwiach”.

Podczas akcji zginął jeden partyzant oddziału Hedy. Po stronie komunistów było kilkunastu rannych – w szpitalach zmarli: milicjant i oficer Armii Czerwonej.

W 1948 roku Antoni Heda został aresztowany i skazany na karę śmierci, zamienioną później na dożywocie. Wyszedł na wolność w 1956 roku. W okresie PRL współdziałał z powstającymi strukturami opozycji demokratycznej. 13 grudnia 1981 roku, po wprowadzeniu stanu wojennego, został internowany.

Polecamy:

- Publikacja: [Rozbicie więzienia w Kielcach w nocy z 4 na 5 sierpnia 1945 r.](#)
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Polskie Państwo Podziemne

Artykuł